

ACC. N:R. 5517

Landskap: Halland

Upptecknat av: Gunnar Hobro

Härad: Stöts

Adress: Härsleholm

Socken: Hishult

Berättat av: Beata Pålsson

Uppteckningsår: 1938

Född år 80 år f. i Boalt, Hish. su^{*}

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om linberedning. sid. 1-4.

Smörberedning " 4-5.

^{*}) ligger på östra sidan om lundhagsgränsen, alltså
egentl. i Skåne, Arkelljunga su.

Skriv endast på denna sida!

5 sid.

ACC. N:R 5517

Landskap: Halland. Upptecknat av: G. Hörohn
 Härad: Höhs. Adress: Ahlu.
 Socken: Hishult. Berättat av: Beata Pålsson
 Uppteckningsår: 1938. ~~Född år~~ 80 år i Bonat, Hishultsa.

1.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Om linberedning.

Lin ("hör") såddes på framtiden en passelig dag. När det sedan växt så att det var ett par dm. högt, skulle man "läga" det, d. v. s. laska.

Sedan "rypkas" hören fram på efterhöstern och sättes i "travar" som sådesrogerna.

Sedan "rebar" man den för att få av "knubbet". Detta togs vara på till nästa år och maldes på handkvann (!), så att det gick itu, men så att fröna blev oförstörda. Man kunde också koka fröna och ge kreaturen.

Sedan "brada" man hören i september, d. v. s. bredde ut den under 4-5 veckor. Det

ACC. N:R. 5517

Landskap: Skåne Upptecknat av: G. Novich
 Härad: Hörs Adress: Hörs
 Socken: Hischult Berättat av: Beata Pålsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 80 år i

2.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

skedde allra bäst på "vångamåsen", ej på vanlig gräsmark. Hören breddes ut ganska stort. Man skulle så råfa upp det i "torrevär", och bunta det. Den skulle så torlas på "byrdhåla", en avlång grop i skogen med stänger över.

Hörens brytning skedde så när en hade tid. Man bröt intill kålen på "brödorna". Man synes ej ha använt särskild grovbröda o. finbröda, var oaktat för sagesmannen. Brytningen skedde på dagen. Vid denna gick "jåven" ifrån, den kunde ej användas till något, utom möjligen till strö. Den som skulle ha "brödet"

ACC. N:R. 5517

Landskap: Halland
 Härad: Håls.
 Socken: Hiskult.
 Upppteckningsår: 1938

Upptecknat av: G. Åsbrink
 Adress: Håls
 Berättat av: Beata Petsson
 Född år: 1841

3.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

skulle ställa till gille, "brydegille". På detta gille fick man kött, järnor, efterrätt, kaffe, kakor.

Sedan skulle man på loggen och "sjätta" linnet. Genom detta fick man dels "sjättefall" vilket användes till grovt garn för säckar etc., dels "blånor" som var det gramaste, användes till laban. Till allersist fick man "lockarna", det allra sista.

Man "högade" linnet efter "sjättningen", det gjordes både blånor och sjättefall.

Linnet sparus så på spinnbochen: sattes där på en hållare, "lockazaruhoe".

ACC. N.º. 5517

Landskap: Halland Upptecknat av: G. Holmér
 Härad: Håls. Adress: Håls.
 Socken: Håls. Berättat av: Beata Petsson
 Uppteckningsår: 1938. Född år 80 år i

4.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Blånorra sattes däremot på rochen på
 en "klygga", som var en vanlig feretopp
 (fur).

Smörberedning.

Man använde "rättoppskärna", med
 stål s.k. "kärnetoll". Vidare har man an-
 vänt "vingakäror", med vev och till det
 yttre i form av en kista. Dessa senare
 kom i bruk för kanske 40 år sedan.

Man fick också smör genom att
 vringa med en prigg av björkeris / skalad,
 tas om vären i en bleckspann el. dyg.
 Björkeriset tas om vären då det är "löst",

ACC. N:R. 5517

Landskap: Halland Upptecknat av: J. Hobroh
 Härad: Höhs Adress: Malm
 Socken: Hiskult Berättat av: Beata Pålsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 80 år i

5
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Ä man kan "resma".

På sätt var också att källa grädd
 på en liters flask, som ristes, men det
 har ej berättaren gjort.

Berättaren har aldrig kännat
 kärnjötk, men väl getnjötk.

Man färgade smöret med rö-
 na röa korotter, och silade deras saft
 i rent vatten.

Smöret såldes till handlare. Kärn-
 njötken gavs åt grisarna, eller också hän-
 de det att man drack den. Den brukades
 ej till någon särskild rätt.